

det mest solide Grundlag, man overhovedet kan finde for en saadan Kreditforening, men jeg erkender tillige og udtalte den Gang ogsaa, at netop dette rationelle Grundlag vil være en stor Skuffelse for Industrien, og at Industrien paa ingen Maade vil være tilfreds med et Forslag som dette; den vil netop sige, at den store Kapital, som er bunden i Maskiner og Tilbehør, vil man ikke tage Hensyn til i denne Kreditforening, og saa er den til ingen Nytte. Jeg saa det meget vel, at den Indvending vilde komme, men jeg vidste den Gang ikke nogen Udvej, og brød mig overhovedet heller ikke om det; thi jeg var temmelig paa det rene med, at skulde jeg den Gang vinde det høje Tings Dre, skulde det være ved at have et fuldstændig rent og rationelt Standpunkt. Saa gik Lovforslaget herfra til Folketinget med enstemmig Tilslutning fra dette høje Ting. Der gik man ind paa dette Princip, som jeg havde draget frem, og erkendte det for at være rigtigt; men man fandt, som rimeligt var, at der derved i mange Tilfælde vilde blive givet for lidt, og saa gjorde man det, som det ærede 1ste Medlem for 8de Kredts nu ogsaa i Dag erkendte: Man gik i det andet Ting betingelsesvis ind paa, at der kunde tages et begrænset Hensyn til løse Maskiner, og jeg hukker meget vel, at de ledende Mænd i denne Sag i Folketinget, inden den omtalte Samling sluttedes, henvendte sig til mig og spurgte, om jeg ikke nok troede, at Landsstinget vilde strække sig noget i den Retning, hvortil jeg sagde, at jeg troede det ikke; det var jo nemlig ikke saa godt paa det Tidspunkt at vente et yderligere Skridt. Men Folketinget stillede som Betingelse dette, at man kun skulde tage Hensyn til de løse Maskiner og Inventarium, hvor der var Tale om en ikke toldbestyttet Industri. Det er jo noget, som jeg naturligvis ikke finder rationelt, aldeles ikke. Kan man nemlig overhovedet gaa ind paa i noget Tilfælde at tage Maskinerne med til en vis Grad, saa kan man i det hele gøre det; thi saa erkender man, at der er en Sikkerhed af en vis permanent Natur. Altsaa, det er ganske irrationelt, naar man overhovedet vil blande Spørgsmaalet om Toldbehandling ind herunder, det er ganske urigtigt paa dette Sted at gaa ind derpaa. Og dersom ærede Medlemmer tro, at det vil

have den ringeste Indflydelse paa, hvorledes Told sagen i sin Tid vil blive behandlet her, saa tror jeg, at de ville tage fuldstændig fejl. Dersom der — om jeg maa tillade mig at bruge dette Udtryk — skulde være nogen god Mening i denne Betragtning, maatte den være begrundet paa den Tanke, at den hele Industri for Øjeblikket overhovedet ikke var fornyet med Prioritetslaan, thi der er jo slet ikke Spørgsmaal om nu at give Industrien en Mængde Penge, som den ikke for Øjeblikket har; den har nemlig Pengene, Industrien arbejder selvfølgelig i stor Maalestof med fremmede Penge. Det, som dette Lovforslag skal ubrette, er ikke at skaffe Industrien Penge, thi det faar den allerede nu; men det er at skaffe den betryggende Pengesforhold, det er at omdanne den løse hvævende Gæld, som stadig hæver omtring, saaledes at man ikke ved, i hvilken Grad man kan stole paa den, til en fuldkommen sikker Gæld, som man ved, man kan beholde, en Gæld, som er uopstigelig fra Kreditors Side. Hvorledes kan det da, maa jeg tillade mig at spørge, falde nogen ind, at Lovgivningsmagten, naar der bliver Tale om Toldforandringer, skulde bekymre sig om dette særlige Hensyn, om Gælden er mere eller mindre flydende; det er et ganske ligegyldigt Spørgsmaal; den Stade, som en eventuel, men for mig for Resten ganske utænkkelig, Ophævelse af Toldbestyttelsen kunde gøre, vilde jo være i lige saa høj en Grad til Stade for dem, som havde givet almindelige private Laan i disse Ejendomme, som for en Kreditforening, saa man kan være forvisset om, at det er ikke andet end en Indbildning, at dette Spørgsmaal staar i nogen som helst Forbindelse med den eventuelle Toldlov. — Jeg maa nu altsaa sige, at medens det oprindelige Forslag om kun at tage Hensyn til Ejendommens Værdi med faste Maskiner osv. er det mest rationelle, saa erkender jeg dog, at der kan tages noget Hensyn til de løse Genstande. Folketinget ønsker det i alt Fald under visse Forudsætninger, og nu har den højtærede Indenrigsminister foreslaaet visse Regler derfor, og disse Regler ere nu af Udvalgets Flertal ændrede og bragte i en Skikkelse, som tiltaler mig mere end det Forslag, der fra først af foresaa. Det er et saa overordentlig vansteltigt Punkt, Spørgs-